

EU A ZEMĚ BRIC

Říjen 2019

BRIC

- Brazílie, Rusko, Indie, Čína
- Někdy BRICS – zahrnuje i Jižní Afriku
- Termín Goldman Sachs z roku 2001
- 4 ekonomiky, které v budoucnosti budou velmi významné
- Od roku 2006 kooperují, ale nepříliš úzce
- Liší se v mnoha ohledech – populace, velikost, ekonomiky, HDP na hlavu, politické a společenské systémy, mezinárodní ambice
- Společné mají to, že představují vyzyvatele pro stávající „rulemakers“

DŮVODY SPOLUPRÁCE BRICS

- Společné mají to, že představují vyzyvatele pro stávající „rulemakers“
- Požadují změny v mezinárodních organizacích jako je OSN, MMF, Světová banka či WTO
- Spolupráce značně účelová

BRICS V ČÍSLECH

- V roce 1980 představovaly Čína a Indie jen 5 procent světového HDP, nyní téměř 20
- BRIC země dohromady představují čtvrtinu světového HDP
- Vysoký Giniho koeficient
- Otázka společenské, ekonomické a politické stability

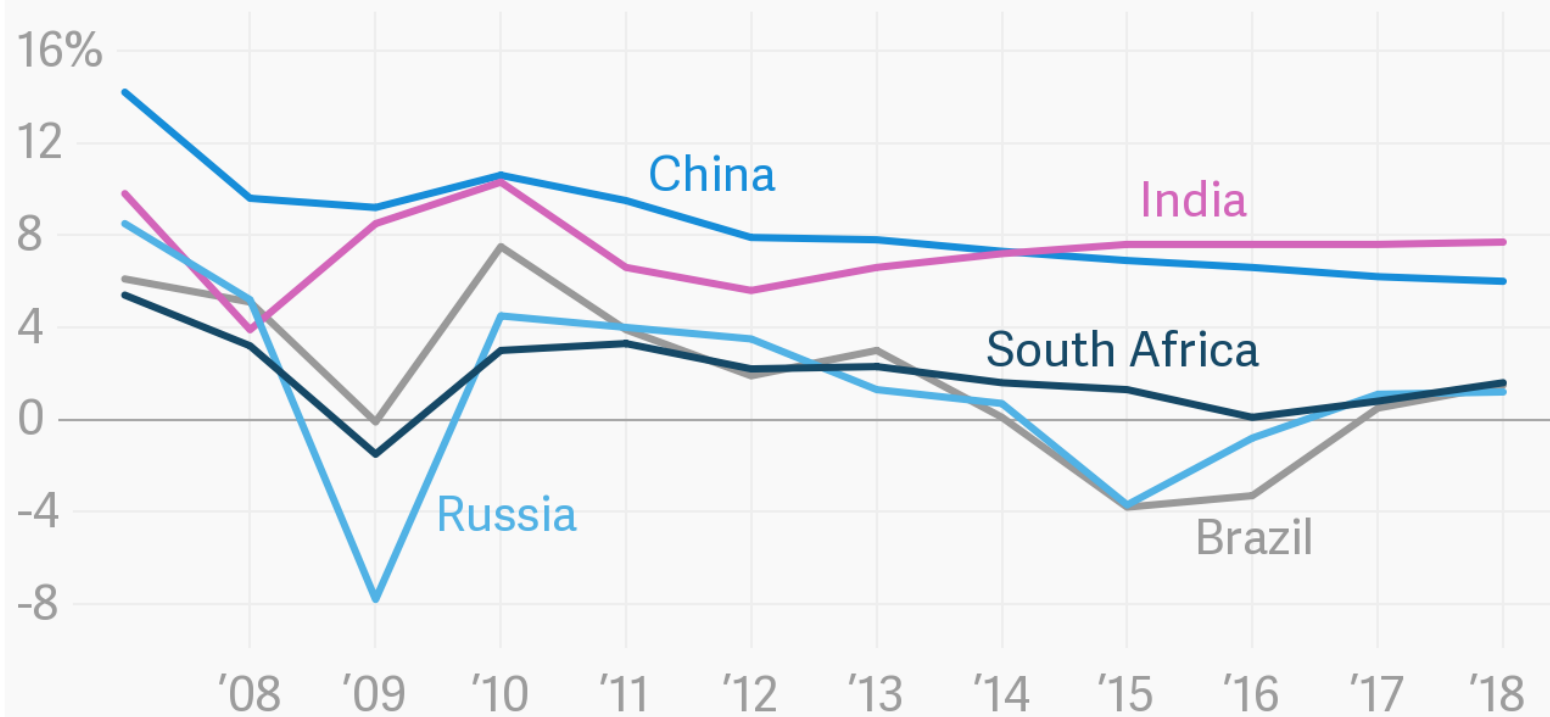

Table 3: Overview of BRICS, 1990 and 2010

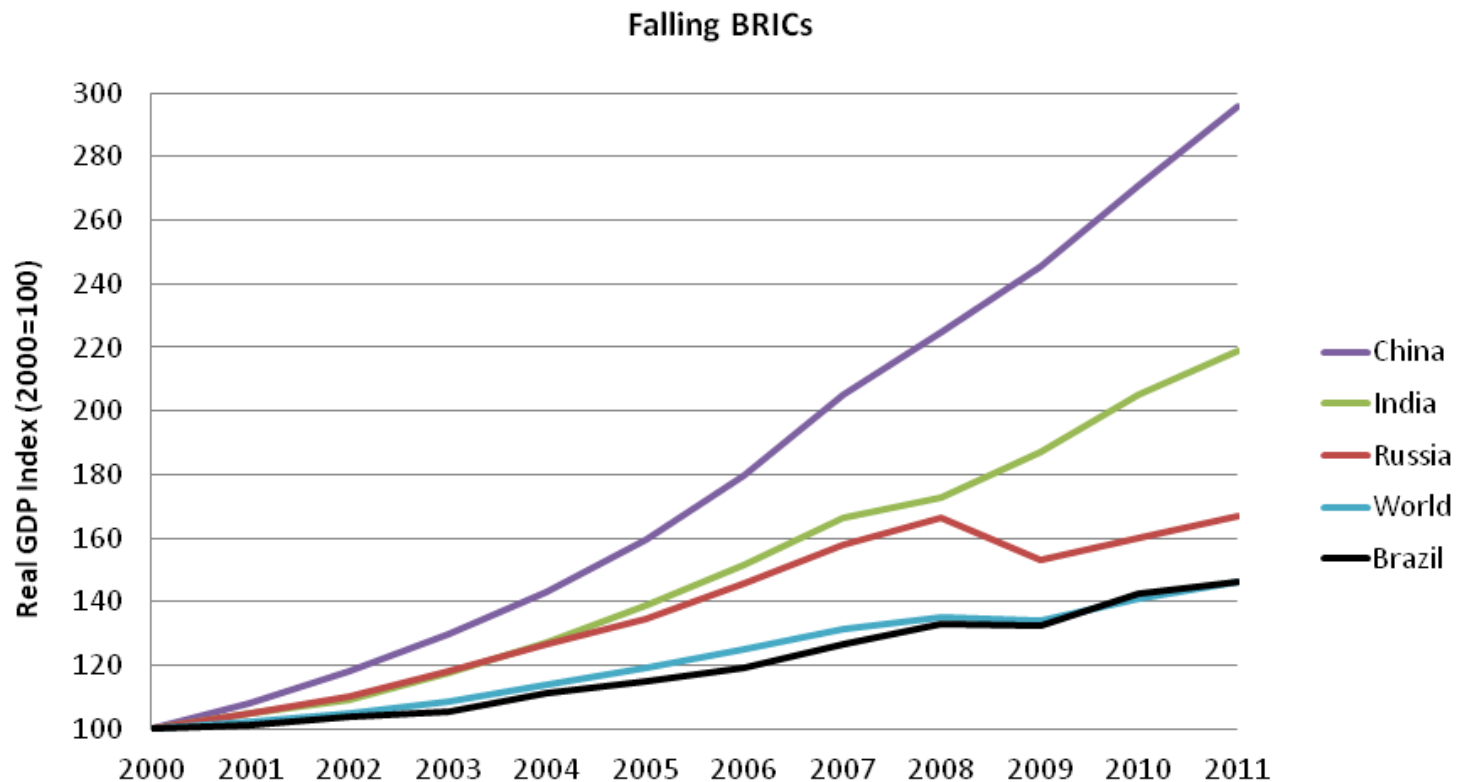
Country	Rank in world	GDP (PPP bn)	GDP (\$ bn)		Share in world GDP (%)		Per capita GDP (\$)	
			1990	2010	1990	2010	1990	2010
Brazil	8	2,172	508	2,090	3.3	2.9	3,464	10,816
Russia	6	2,223	–	1,465	–	3	–	10,437
India	4	4,060	326	1,538	3.1	5.4	378	1,265
China	2	10,086	390	5,878	3.9	13.6	341	4,382
South Africa	26	524	112	357	0.9	0.7	5,456	7,158

Source: IMF (International Monetary Fund) database, adapted from The BRICS Report 2012. India: Oxford University Press, 2012.

GDP growth in the BRICS bloc

BRICs' growth paths always differed, but more so after the crisis

2016 GDP of BRICS members

Brazil

\$1.80 trillion

Russia

\$1.28 trillion

India

\$2.26 trillion

China

\$11.20 trillion

South Africa

\$294.84 billion

22.26%

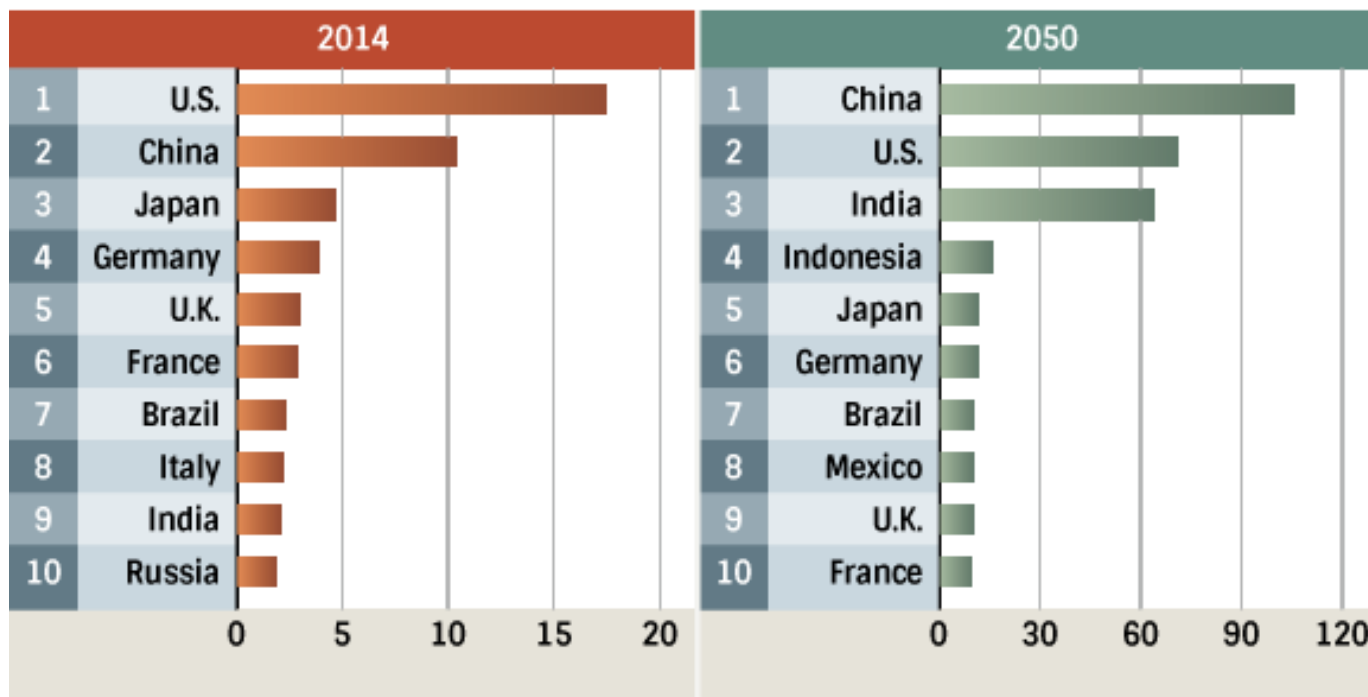
of the world
GDP

BRICS by the Numbers

Source: World Bank | Graphics: Globaltimes.cn

World's top 10 economies in 2050 at market exchange rates, nominal GDP;
In trillions of U.S. dollars

Source: *The Economist Intelligence Unit*

POLITIKA VŮČI ZEMÍM BRIC

- EU nepotřebuje ucelenou politiku – skupina není koherentní
- Hlubší integrace mezi zeměmi BRIC je velmi nepravděpodobná
- EU přistupuje k jednotlivým zemím individuálně - summity

RUSKO

- Nástupnický stát SSSR – stíny minulosti
- ES bylo jednou z prvních entit, které podporovaly Gorbačovovu „perestroiku“
- V 90. letech EU možná propásla možnost svázat Rusko blíže s evropským integračním procesem
- Část stávajících členů EU se dříve nacházelo v sovětské sféře vlivu
- Některé státy (Polsko) otevřeně nepřátelské – nepravděpodobný vznik skutečného společného postupu směrem k Rusku

VZTAHY EU A RUSKA

- Mnohdy připomínají spíše strategickou soutěž než strategické partnerství
- Problematika budování sfér vlivu v postsovětských zemích
- Neshoda ohledně Východního partnerství
- Války v Čečensku blokovaly rozvoj vzájemných vztahů
- Rozdílné názory na Kosovo v roce 1999

SOUČASNÁ SITUACE

- Rusko zvolilo hospodářsky cestu exportu primárních surovin, průmysl se příliš nerozvíjel
- Konsolidace moci a výrazné oslabení opozice
- Vnitřní změnu v zemi nelze pravděpodobně v brzké době očekávat
- Vztahy s Evropou chladly již před konfliktem na Ukrajině, nyní u bodu mrazu
- Otázka, jak vnímá Evropu?

SMLUVNÍ PODOBA VZÁJEMNÝCH VZTAHŮ

- Základ tvoří dohoda o partnerství a spolupráci z roku 1994
- Od roku 2007 vyjednávána nová dohoda, vyjednávání nakrátko přerušené kvůli Gruzii
- Rusko odmítlo stát se součástí východního partnerství
- Přesto finanční prostředky z ENPI

RUSKÉ SANKCE

- Zavedeny ze strany EU a USA, nedávno prodlužovány do března 2020
- Např. omezení kapitálového trhu (dluhopisy), zbraní či některých technologií
- Rusko odvetně zakázalo například dovoz potravin z EU
- Výsledkem propad rublu a inflace
- Dalším faktorem nízké ceny ropy
- Přes 10% obyvatel žije v chudobě
- V roce 2015 propad hospodářství o více než 3 procenta, 2016 -0,2%, 2017 již růst 1,5% a 2018 2,3%

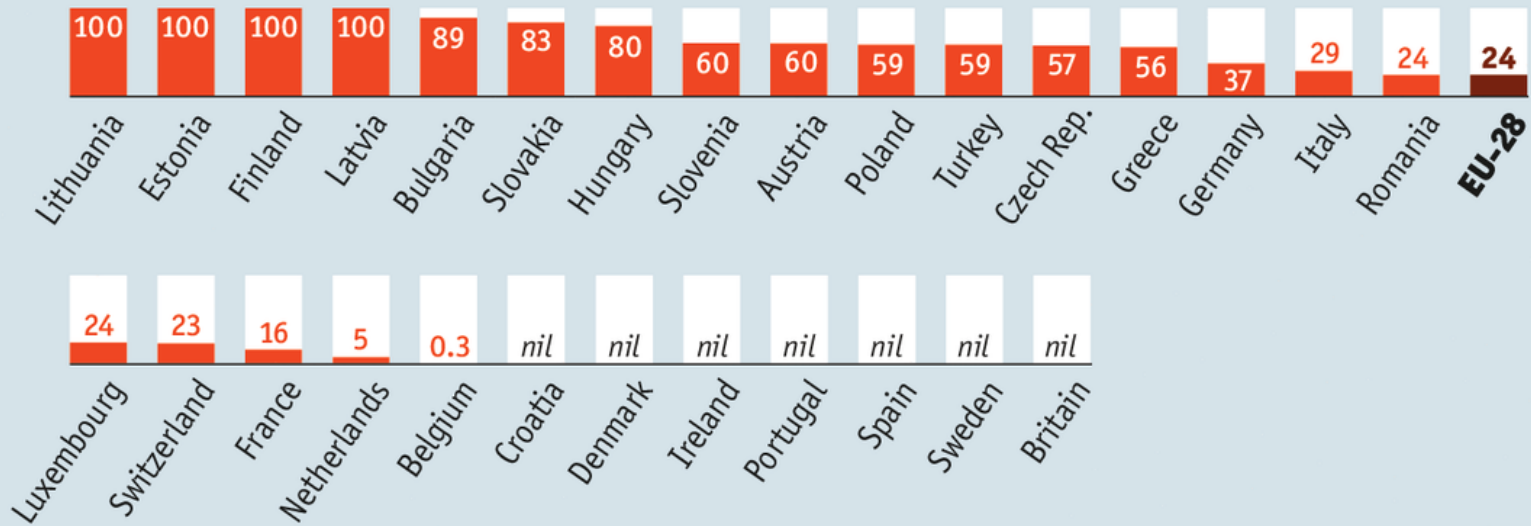

ENERGETIKA VE VZTAZÍCH EU A RUSKA

- Rusko představuje 25 procent dodávek ropy do EU a 28 procent plynu
- Na druhou stranu Rusko potřebuje trh EU (exportuje sem přes 70% své produkce) – závislost vzájemná
- Na Rusku více závisí nové ČS než ty staré
- Nabucco – jižní plynovod z Kaspiku – proti němu South Stream z Ruska

Gas supplied by Russia, % of total, 2012

Source: Eurogas

ČÍNA

- Historicky bezprecedentní růst ekonomiky
- Nárůst vnitřních diferencí
- Otázka, jakým aktérem vlastně Čína je
- Jaké jsou ambice Číny v blízkém okolí a ve světě?
- Může Čína ohrozit dominanci USA ve světě?
- Ekonomika nyní zpomaluje

EU A ČÍNA

- Formální vztahy od 1975, od 1985 smlouva o obchodu a spolupráci
- 1989 – masakr na Tiananmen – zbrojní embargo a zhoršení vztahů
- Čína je od 2001 členem WTO
- Po několik let sbližování mezi EU a Čínou
- Nyní je „milostná aféra“ pryč
- Neexistence geopolitické soutěže, EU nemá silné zájmy v Asii (na rozdíl od USA)
-

NĚMECKO A ČÍNA

- Speciální vztah
- Čína pro Německo představuje pro Německo stále důležitější trh (14 procent exportu) a celkově největšího obchodního partnera
- Čína potřebuje technologii, Německo trhy
- Německá zahraniční politika je tržně orientovaná – ekonomický rozvoj vede k politickým a sociálním změnám
- Pro Čínu je Německo důležité pro svou dominantní roli v EU
- Může Německo vytvořit opravdovou evropskou strategii vůči Číně?

EU – ČÍNA FTA?

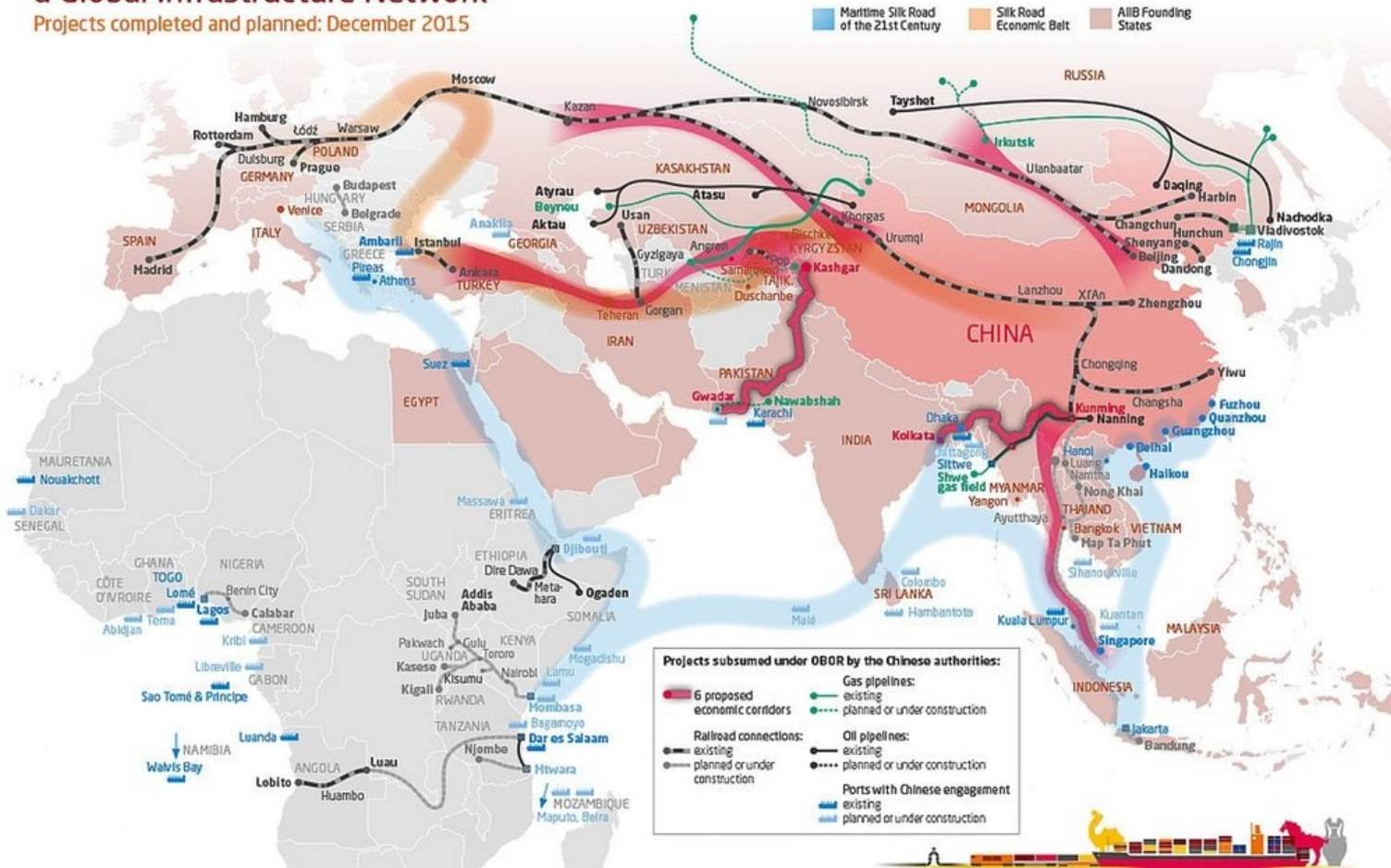
- Navržena UK v 2013
- Čína souhlasí
- Opozice EK – strach z laciných importů
- V současné době předčasné
- Opozice – Francie, Itálie
- Úvahy o možnosti oživení tématu v souvislosti s obchodní válkou s USA

MERICS China Mapping

One Belt, One Road: With the Silk Road Initiative, China Aims to Build a Global Infrastructure Network

Projects completed and planned: December 2015

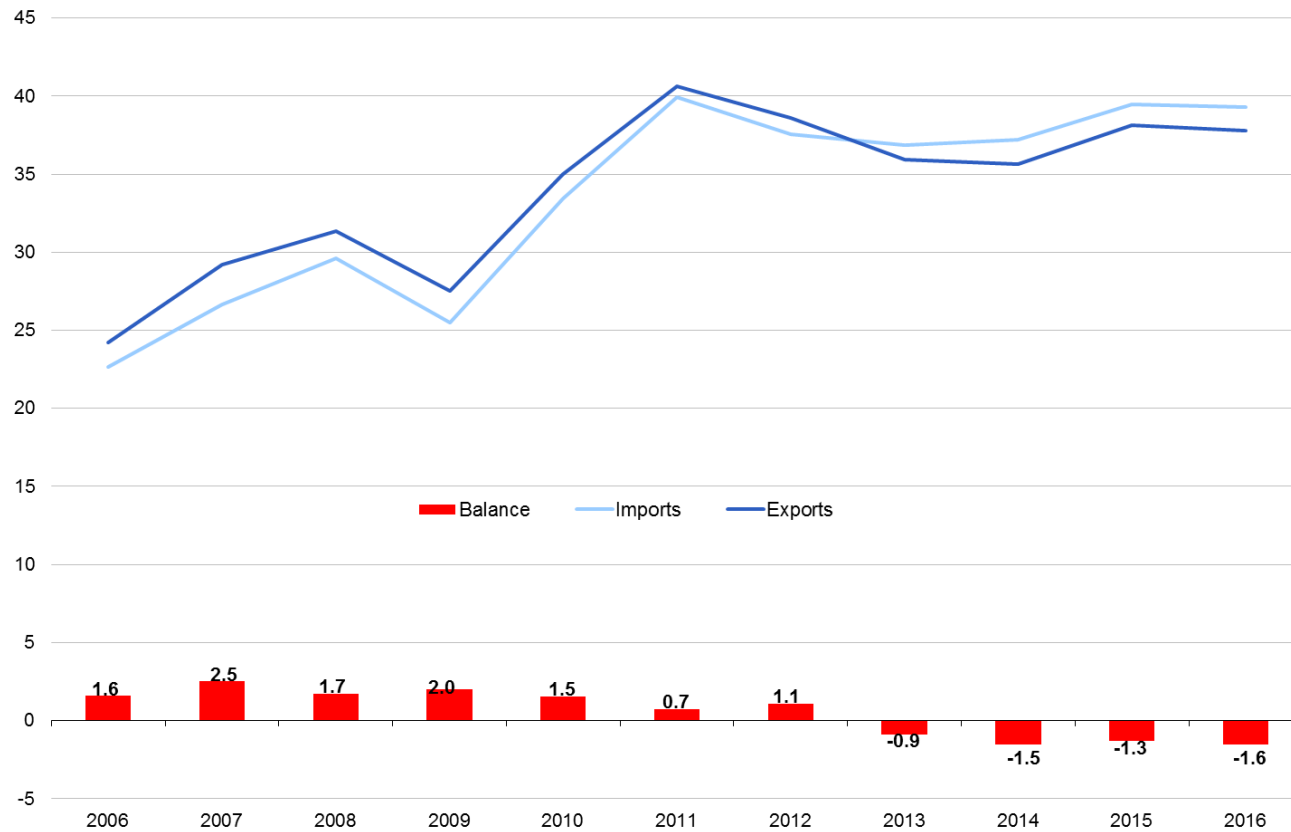
VZTAHY EU A INDIE

- Bývalá kolonie Británie, vztahy se začaly hodně rozvíjet po vstupu Britů do EU
- Ze zemí BRIC do Indie plyne z EU nejvíc prostředků na rozvojovou pomoc, ale ty dlouhodobě klesají
- Investice z EU poměrně malé
- Rozhovory ohledně FTA selhaly – zemědělství, služby – v roce 2013 pozastaveny, ale 2018 znovu rozjety
- Další překážky práva duševního vlastnictví či environmentální část udržitelného rozvoje

EU trade in goods with India, 2006-2016

(in € billion)

PROBLÉMY VZTAHŮ EU-INDIE

- Neschopnost dohodnout se na strategických prioritách
- Indie výrazně staví na národní suverenitě
- Preference jiných forem mezinárodních závazků (závazné vs. nezávazné)
- Neshody v rámci WTO
- USA chápány jako strategičtější partner
- EU není v Indii vnímána příliš pozitivně

BRAZÍLIE

- Zdaleka největší ekonomika LatAm
- Regionální lídr, ale s problémy
- V nedávné době poměrně hluboká hospodářská krize
- Ambice na globální úrovni, především v multilaterálních platformách jako je WTO, ale i v OSN

EU A BRAZÍLIE

- Na důležitosti narostla po roce 1986 po vstupu Portugalska
- LatAm vynechána z rozvojové pomoci
- Sdílení určitých společných hodnot – multilateralismus, udržitelná energetika, klima – narušení přišlo po zvolení Bolsonaro
- Rozdílný názor na zemědělství – spory brání FTA EU-MERCOSUR
- Brazílie vedoucí stát v boji proti chudobě

